ҲОЗИР ҲАР БИРИМИЗНИНГ ЎРНИМИЗ ДАЛАДА, ПАХТА МАЙДОНИДА!

ЭЛ-ЮРТ ОЛДИДА ОЛГАН ЮКСАК МАЖБУРИЯТИМИЗНИ БАЖАРИШ УЧУН СЎНГГИ КУРАШГА!

ОБЛАСТЬ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШИ УЧУН 15 МИНГ ТОННА ПАХТА ТОПШИРИШИМИЗ КЕРАК.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ
ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ
ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 224 (2515). | 15 ноябрь, жума, 1963 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ДАЛАЛАРИМИЗДА ЭСА ҲОСИЛ БУНДАН ҲАМ КЎП. Тошкент шаҳар **КИРОВ** районининг, **ЧИРЧИҚ, БЕКОБОД, ОҲАНГАРОН, ОЛМАЛИҚ, ЯНГИЙЎЛ, ЯНГИОБОД** шаҳарларининг меҳнаткашлари, **ТОШКЕНТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИНИНГ** коллективи, **ҚАЛИНИН** ва **ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ** ишлаб чиқариш бошқармаларининг азаматлари областимиз пахтакорлари билан елкама-елка туриб меҳнат қилмоқдалар. Улар йиғим-теримни муваффақиятли якунлаш учун бутун куч ва ғайратларини аямай, табиат қийинчиликларини мардонаворлик билан енгмоқдалар.

ОҚҚЎРҒОН ва **ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ** ишлаб чиқариш бошқармаларининг шонли пахтакорлари ҳаммага намуна бўлдилар. Улар план бажарилганидан кейин ҳам бўшашувчиликка йўл қўймай, областимизнинг улкан хирмони тезроқ қад кўтариши учун ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар.

ЯНГИЙЎЛ, ЎРТА ЧИРЧИҚ, ҚАЛИНИН бошқармаларининг пахтакорлари! Сизларга нима бўлди? Ҳозир элу-юртнинг кўзи сизларда! Ҳамма бу бошқармаларда пахта тайёрлаш суръатининг тезроқ кўтарилишини умид билан кутиб турибди.

БЕКОБОД ва **БЎКА** бошқармаларида ҳам пахта тайёрлаш суръати ҳеч кимни қаноатлантирмайди. Ахир, бу бошқармаларнинг далаларида ҳосил ҳали мўл-ку. Ҳар куни 1, ҳатто 1,5 процентга етказиб пахта тайёрлаш мумкин. Нега ана шу имкониятлардан фойдаланмаяпсизлар! Нега ғанимат дамларни бой бераяпсизлар!

ҲОЗИРГИ ВАЗИФА: областда пахта тайёрлаш планининг бажарилиши ҳал қилинаётган шу кунларда меҳнатни ташкил қилишда ғоят уюшқоқлик ва ишчанлик кўрсатиш зарур. Шуни эсдан чиқармаслик кераккки, ҳозир ёз ёки баҳор эмас, қиш кириб келаяпти. Шуни ҳисобга олиб, ҳар қандай шароитда ҳам далада қолган «оқ олтин»ни сира нобуд қилмай териб олиш чорасини кўришимиз лозим.

Бирор минутни ҳам қўлдан бой бермай, етиштирилган барча ҳосилни йиғиб-териб олиш ва уни давлатга топшириш — каттадан-кичик ҳар биримизнинг ватанпарварлик бурчимиздир.

Олтиндан қиммат, нондек азиз дур-гавҳаримизнинг бир грамми ҳам ерда қолмасин!

ЯНА БИР ЗЎР БЕРСАК, МАРРАГА ЕТАМИЗ!

БАРЧА КУЧ ВА ИМКОНИЯТЛАР ПЛАН ВА МАЖБУРИЯТНИ БАЖАРИШГА ҚАРАТИЛСИН!

ОЛТИН КИТОБ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Тошкент қишлоқ область партия комитети ва область ижроия комитети йиллик пахта тайёрлаш планини ортиғи билан бажарган қуйидаги бригада бошлиқлари ва механик-ҳайдовчиларга ташаккур эълон қилдилар. Уларнинг номлари область «Олтин китоби»га ёзилди.

Каримқул ЎРИНБОЕВ — 2-«Оққўрғон» совхозининг бригадири.

Жамол АШУРОВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг бригадири.

Кўк МУГАЗИЗ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг бригадири.

Исмоил ГАЙБЕРДИЕВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг бригадири.

Эшонқул ТЎЙЧИЕВ — «Пискент» совхозининг бригадири.

Эгамқул САИДҚУЛОВ — «Пискент» совхозининг бригадири.

Қулман ҚОРИЕВ — Ўрта Чирчиқдаги «Ленин йўли» колхозининг бригадири.

Йўлдош ЭШОНҚУЛОВ — Ўрта Чирчиқдаги «Ленин йўли» колхозининг бригадири.

Ким АЛЕКСАНДР — Ўрта Чирчиқдаги «Ленин йўли» колхозининг бригадири.

Мусурмон БОБОҚУЛОВ — Оққўрғондаги Карл Маркс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси.

Яхшибой БЕРКБОЕВ — Оққўрғондаги Карл Маркс номли колхознинг механик-ҳайдовчиси.

Берман МУЗАФФАР — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Абляз НУРМАТОВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Мамед ХАРАКАДИ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Собир УСАНОВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Фозил СОБИРОВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Анвар АХРОЛОВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Асаб ҚУРТУМЕР — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Мидат ДАВЛЕТОВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

Анвар САЙДАМЕТЕВ — «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг механик-ҳайдовчиси.

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 1-«Оққўрғон» совхозининг азамат коллективи зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ҳам бажариб улкан ғалабани қўлга киритдилар.

Она-Ватан хазинасига 7856 тонна «оқ олтин» армуғон этиб ваъдага вафо қилдилар. Совхоз пахтакорлари суръатни сира бўшаштирмай, бебаҳо дурдонамизнинг бир мисқолини ҳам нес-нобуд қилмай йиғиб-териб давлатга топшириш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

Совхоз ишчилари, механизаторлари йил охиригача давлатга пландан ташқари 1250 тонна «оқ олтин» топширишга ва ҳосилдорликни гектар бошига 26 центнерга етказишга аҳд қилишган.

Суратларда: (чапдан) колхоз раиси Ем Ен Ман, партия ташкилотининг секретари Абдураҳмон Ҳайдаров, илғор бригада бошлиғи Михаил Пягай, пешқадам механик-ҳайдовчилардан Александр Магай ва Эшонқул Абаев ўртоқлар.

А. Абалян фотолари.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ЯНАДА ОШИРАМИЗ

Республикамизда 3 миллион 400 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» хирмони қад кўтарган, барча меҳнаткашлар жонажон партиямиз Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун зўр кўтаринки руҳ билан меҳнат қилаётган бир пайтда бизнинг колхозимиз пахтакорлари йил бошидан буён кўзлаётган юксак марраларига етиб келдилар. Куни кеча биз: «Ватан омборига 2615 тонна аъло сифатли «оқ олтин» армуғон этдик, пахта тайёрлаш йиллик плани ортиғи билан бажарилди» деб ғалаба рапорти бердик.

Ўтган йили колхозимизда планнинг бажарилмай қолгани ҳаммамизни ташвишга солиб қўйди. Бу йил қандай қилиб бўлмасин илгариги йиллардаги қарзларни батамом узиш, «оқ олтин» ҳосилдорлигини ошириш иштиёқида ғайратга ғайрат қўшиб ишлай бошладик. Шу пайтгача бажарилган ҳамма ишлар кўнгилдагидай бўлди, деб ҳеч иккиланмасдан айтишимиз мумкин.

Шундай қилиб ҳар гектар ердан ўтган йилги 17 центнер ўрнига 20 центнердан пахта териб олинди. Шуни алоҳида қувонч билан айтмоқчимизки, биз қолоқларни илғорлар сафига етказиб олишда жуда катта ютуқни қўлга киритдик. Бултур 760 гектар пахта майдонига эга бўлган собиқ Орджоникидзе номли колхозни ўз хўжалигимизга қўшиб олдик. Бу колхозда бир неча йиллардан буён план бажарилмас, пахта ҳосилдорлиги жуда пасайиб кетган эди. 1962 йили ҳар гектар ердан атиги 13 центнердан ҳосил кўтарилган эди.

Бу йил ана шу Оржоникидзе участкасида ҳар гектар ердан териб олинган пахта ҳозирнинг ўзидаёқ 19 центнердан анча ошиб кетди. Бир йилнинг ўзида бу ерда ҳосилдорлик 6 центнерга ошди.

Бу йил колхозимизда пахтани машина билан теришга ҳам жиддий эътибор берилди. «Зангори кема»лар билан пландаги 700 тонна ўрнига 861 тонна «оқ олтин» терилиб, бу соҳадаги план 123 процент адо этилди. Серғайрат механик-ҳайдовчиларимиздан Александр Магай, Эшонқул Абаев, Ўлжабой Сарсенов сингари ўртоқлар бунга муносиб улуш қўшдилар.

Далаларимизда ҳали ҳосил тамом бўлгани йўқ. Биз бор пахтани хомчўт қилиб кўрдикда, давлатга яна 100 тонна «оқ олтин» сотишга қарор қилдик. Бу маррага ҳам яқин кунлар ичида албатта эришамиз. Деҳқонларимиз келгуси йил ҳосилини ҳам ҳозирданоқ ўйлаяптилар. Шудгор қанча эрта бўлса, шунча яхши. Ҳозиргача 320 гектар майдонни сифатли шудгорлаб қўйдик. 700 гектар еримиз ҳосилдан батамом тозаланди. Эрта-индин бу майдонларни ҳам шудгор қилишга киришамиз. Бундан буён хўжалигимизда пахта ҳосилдорлиги тобора ортиб бораверади.

Ем Ен МАН,
Ўрта Чирчиқ. Калинин номли колхоз раиси.

Абдураҳмон ҲАЙДАРОВ,
партия ташкилотининг секретари.

Яна икки колхоз маррага етди

ОҚҚЎРҒОН. (Телефон орқали олинди). Эл-юрт олдида биринчи бўлиб ваъдасига вафо қилган машъал Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидан яна ҳушхабар келди. «Ўзбекистон» ва Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари маррага етдилар.

Она-Ватанга 3442 тонна «оқ олтин» армуғон этган «Ўзбекистон» колхозининг азамат пахтакорлари йиллик планни муддатидан олдин адо этдилар. Ғанима Исмоилова, Абдували Расулматов бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар ердан 30 центнердан ошириб ҳосил олдилар.

Колхозчилар имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, яна қўшимча равишда давлатга 300 тонна пахта сотишга аҳд қилдилар.

Охунбобоев номли колхоз пахтакорлари ҳам кеча ғалаба рапортини бердилар. Тинчлик хирмонига 1396 тонна «оқ олтин» уйган бу колхоз азаматлари йиллик планни 100,3 процент қилиб бажардилар. Ваъдасига вафодорлар яна қўшимча равишда 50 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

ЯНА 400 ТОННА УЧУН!

Бизнинг хўжалигимизда кейинги йилларда пахта ҳосилдорлиги анчагина пасайиб кетган эди. Бултур планни бажаролмай ҳаммамиз ер чизиб қолдик.

Бу йил навбаҳор етиб келиши биланоқ дала ишларига жони-дилимиз билан киришиб кетдик. Деҳқонларимиз ҳар бир юмушни ўз меёрига етказиб бажара бошлашди.

Бу йилги куз серқуёш ўлкамизнинг ҳамма жойи каби бизнинг колхозимиз далаларига ҳам ўзининг саховатини тўкиб солди. Ҳамма пайкалларимизда «оқ олтин» шундай бўлиб бердики, бундан ёшу-қари беҳад қувонди, ғайратга-ғайрат қўшди. Пахта йиғимтеримини дастлабки кунларданоқ авж олдириб юбордик. Суръат борган сари ошди. Ишбилармон деҳқонлар бошчилик қилаётган бригадалар энг аввал маррага етиб келдилар. Ўртоқ Қурбон Хожиқулов бошлиқ бригада деҳқонларининг ютуғи айниқса ҳаммамизни қойил қолдирди. 93 гектар ернинг ҳар гектаридан 27 центнердан ошириб хирмон кўтарган, йиллик топшириқни 120 процент адо этган деҳқонлар кимни қувонтирмайди дейсиз. Тўрахон Бўронов, Ўрозбой Сайтинбеков, Холмат Расулев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларнинг пахтакорлари ҳозиргача гектар бошига 24—25 центнердан «оқ олтин» териб олиб, йиллик планни анча ортиғи билан бажардилар.

Мана, ниҳоят колхозимиз ҳам маррага етиб келди. Куни кеча пахтакорларимиз зўр қувонч билан она-Ватанга, жонажон халққа ва азиз партияга ғалаба рапорти бердилар: 625 гектар ернинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 22 центнердан ҳосил кўтариб, давлатга 1354 тонна пахта сотдик, йиллик план ортиғи билан бажарилди. Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, колхозимизда пахта ҳосилдорлиги ҳозирнинг ўзидаёқ бултургига нисбатан 4 центнерданга ошиб кетди. Ҳали пайкалларимизда ҳосил бор. Шу ҳосилни чамалаб кўриб, яна 400 тонна пахта сотишга қатъий бел боғладик.

Хўжалигимизнинг 7 та пахтачилик бригадаси бор. Бу йил ана шу бригадаларнинг ҳаммасида ҳосилдорлик 25 центнерданга етказилади ва ундан анча ошириб юборилади.

Ғалабага эришилган қувончли кунда биз ўз илғорларимизнинг номларини тилга олмасдан ўтолмаймиз. Машиналар билан 400 тонна «оқ олтин» терилиб, бу соҳадаги планнинг шараф билан бажарилишида пешқадам механик-ҳайдовчиларимизнинг роли жуда катта бўлди. Қўлбой Бектемиров, Тўйчи Хўжақулов, Жаббор Нормуродов каби механизаторларимиз ўз агрегатлари бункеридан 100—115 тоннадан ошириб пахта тўкдилар. Чеварларимиздан Шогул Чўлиева, Ўғилтош Рўзиева, Маъруфат Бобораҳимова, Рўзи Расулева кабиларнинг ҳар бири 8—12 тоннадан пахта терди.

Хўжалигимизда йиғим-терим ишлари 20 ноябрга қадар батамом тугалланади. Кейин фурсатни ўтказмай ер ҳайдаш ишларини қизитиб юборамиз. Шу йўл билан келгуси йил мўл ҳосилига ҳам пухта замин ҳозирлаб қўямиз.

М. ИБРОҲИМОВ.
Бўка, Жамбул номли колхоз раиси.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Адабиёт ва санъат соҳасида Ленин мукофотлари комитети составининг ваколат муддати тугаганлиги муносабати билан СССР Министрлар Совети шу комитетнинг янги составини тасдиқлади.

Комитетнинг 13 кишидан иборат президиуми тузилди.

Комитет раиси — Н .С. Тихонов, раис ўринбосари — Т. Н. Хренников.

Комитет составига адабиёт ва санъатнинг таниқли вакиллари, давлат ва жамоат арбоблари, олимлар, ишлаб чиқариш новаторлари кирди (ТАСС).

«ЎзССР беш йиллиги» совхозининг 1-бўлими ишчилари ҳар гектар ердан 31 центнердан пахта топшириб, мажбуриятларини ҳам ошириб бажардилар. Азаматлар ҳозирги кунда ҳосилдан бўшаган ерларни шудгорлашда ҳам ўрнак бўлмоқдалар. Суратда: тракторчи З. Эбасан ва прицепчи Баҳром Ҳамдамов ўртоқлар иш устида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ОБЛАСТИМИЗДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ

14 НОЯБРГАЧА

Бошқармалар	Кунлик ўсиш	Мавсум бошидан
Оққўрғон	0,64	114,0
Юқори Чирчиқ	0,23	101,10
Ўрта Чирчиқ	0,35	95,60
Бўка	0,66	91,42
Янгийўл	0,33	90,29
Калинин	0,43	86,80
Бекобод	0,66	82,59
Область бўйича	0,50	94,73

ХИМИКЛАРГА МАДАДКОРМИЗ

Яхши гапнинг қаноти бор деб жуда ҳақ айтилган. Ҳар бир ватанпарварлик ҳаракати қанот боғлаб узоқ-узоқларга парвоз қилишининг ҳам боиси шунда. Тошкент экскаваторчилари бошлаб берган «Инженерлик соати» ташаббусининг тақдири ҳам шундай бўлди: жуда кўп коллективлар томонидан қизғин қўллаб-қувватланди.

Ташаббус бошланган кезлар эди. Ҳали заводимизда «Инженерлик соати» штаби тузилмаган бўлса-да, инженер-техник ходимлар, новатор ишчилардан тушаётган таклифлар шу қадар кўпайиб кетдики, корхона рационализаторлик ва ихтирочилик бюроси аъзоларининг бу таклифларни кўриб чиқишга қурби келмай қолди. Шунинг учун заводимизнинг кўпгина цех ва бўлимларида бир эмас, бир қанча штаблар тузишга мажбур бўлдик.

Айрим рақамларга мурожаат қилмасдан иложимиз йўқ. Чунки, бу рақамлар новаторлик ҳаракатининг қандай бораётганлигини очиқ-ойдин кўрсатиб турибди. Штабга ҳаммаси бўлиб, 117 кишидан таклиф тушди. Уларнинг деярлик ҳаммаси ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг меҳнат сарфиётини камайтиришга қаратилган 200 га яқин таклиф киритдилар, ҳозирнинг ўзидаёқ шулардан 100 га яқинини ишлаб чиқаришга жорий қилаолдик. Мана шулар туфайли корхонамиз йил мобайнида салкам 50 минг сўмлик давлат маблағини тежаб қолади. Бошқача қилиб айтганда, заводимизда машиналар тайёрлашда 50 минг норма-соат тежалди ёки 18 ишчини бошқа участкага ўтказиш имкони туғилди.

Бу олижаноб ҳаракатда жуда кўп янгилик изловчилар актив иштирок этаётирлар. Бош конструктор бўлимининг ходими ўртоқ А. Керимовнинг бир ўзи 10 та рационализаторлик таклифи киритди, уларнинг ҳаммаси ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, тайёрланаётган химия аппаратларига меҳнат сарфиётини 193 норма-соатга озайтирди.

Бош технолог бўлими техника бюросининг раҳбари, ўртоқ Н. Якунининг қисқа вақт ичида киритган бешта таклифи маҳсулот тайёрлашда 140 норма-соат вақтни тежаб қолаяпти.

Қозон-йиғув цехи бошлиғининг ўринбосари, коммунист В. Барибин ишлаб чиқаришга иккита муҳим рационализаторлик таклифи жорий қилиб, аппаратларнинг меҳнат сарфиётини 1645 норма-соатга камайтиришга муваффақ бўлди. Фақатгина икки таклиф ҳисобига корхона йил мобайнида 5 минг сўмдан зиёд иқтисодий фойда кўради.

«Инженерлик соати» ҳаракатида ҳали новаторлик соҳасида ўз кучини синаб кўрмаган кишилар ҳам иштирок эта бошладилар. Технолог Р. Сефиров, мастер И. Аминов, технолог Н. Карашаев, В. Тезин ва бошқалар штабга илк таклифлари билан келдилар. Шундай қилиб, корхонада рационализатор ва ихтирочилар сафи анча кенгайди. Ҳозир уларнинг сони 207 кишига етди.

Экскаваторчилар бошлаб берган ҳаракат ажойиб самаралар бераётганлигини ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз. Демак, бу ташаббус қандайдир қисқа муддатли кампания эмас, балки катта истиқболга эга бўлган, ҳар қанча қўллаб-қувватласа арзийдиган, кенг ёйишга лойиқ ҳаракатдир. Ҳали штабнинг таклифларни қайд қилиш дафтари саҳифаларида янги-янги новаторлик таклифлари авторларининг номлари пайдо бўлиши муқаррар. Бундай таклифлар ижоди булоқдек қайнаб турган коллективимиз томонидан кўплаб киритилади. Чунки ҳозир ҳар бир инженер-техник ходим ва ишчи мамлакатга кўпроқ химия машиналари етказиб беришга бел боғлаган.

Ҳозир корхонамиз бўйлаб КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги декабрь Пленуми шарафига бошланган социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Азамат ишчиларимиз, инженер-техник ходимларимизнинг ҳиммати баланд. Улар ҳозиргача планга қўшимча равишда ишлаб чиқарилган 111 та аппаратдан ташқари тўртинчи кварталда яна 62 аппарат тайёрлаб, заказчиларга юборишга аҳд қилишган. Бошқа тур химик ускуна ва мосламалардан ҳам йил охиригача 250 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз.

Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилишда тиниб-тинчимас рационализатор ва ихтирочиларимизга ҳам таянамиз.

В. СОТНИКОВ,
«Узбекхиммаш» заводининг старший инженери.

Олмалиқ бинокорлари Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати мис эритиш заводининг асосий объектлари қурилишини муддатидан олдин тугаллаш учун ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Суратда: «Маяк» технология линияси қурилишида ишлаётган илғор монтажчилар (чапдан) Ю. Мажирин, Р. Халилов, М. Якушев, В. Антонов ва В. Ермаков ўртоқлар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЎЗАРО МУСОБАҚАЛАШИБ

Чирчиқ шаҳридаги қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатининг меҳнатсеварлари ўн ойлик планни муддатидан ўн кун олдин бажариш ва планга қўшимча равишда кўп миқдорда муҳим маҳсулот ишлаб чиқариш ҳақидаги мажбуриятини шараф билан бажардилар. Механика-ремонт цехининг ўртоқ Исмоил Раҳимқулов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси, коммунистик меҳнат зарбдори Абдуғафур Урайимов бошлиқ қайта тиклаш бригадаси, Полина Тюкова раҳбарлигидаги контролёрлар бригадаси, Аббос Маҳмудов бошлиқ смена аъзолари комбинат бўйича, айниқса, яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар смена нормаларини бир ярим-икки баравар ошириб адо этмоқдалар.

Комбинат яқинда Совет Иттифоқидаги юзларча заказчилардан ташқари Вьетнам, Монголия, Венгрия сингари халқ демократияси мамлакатларига бир неча ўн партия маҳсулот жўнатди.

Т. ЎРУНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

ЎҒИТ КЎПАЯДИ

Комбинатимиз донги бутун иттифоққа кетган. У химия саноатининг йирик корхоналаридан бирига айланиб қолмоқда. Эришаётган ютуқларимиз чакки эмас. Автоматика ва механизация юкимизни енгил қилишда асосий омил бўлаяпти. Яқинда аммиак цехидаги аммиак синтези колонналарининг бирини автоматик бошқаришга ўтказган эдик. Бу корхонамизга катта фойда келтирди: ишчи меҳнатини енгиллатди, маҳсулот сифатини яхшилади, таннархини арзонлаштирди.

Партия ва ҳукуматимизнинг минерал ўғитларни кўпайтириш ҳақида химия саноати ходимларига қарата чиқарган Хати комбинатимиз меҳнатсеварларини янги зафар чўққилари сари отлантирган эди. Аммиак селитраси цехи аъзолари бу чақириқдан руҳланиб ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар Қисқа муддат ичида ўнлаб минг тонна қимматбаҳо ўғит ишлаб чиқарилди.

Аммиак цехи азаматлари корхона маблағини тежаб-тергаб сарфлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Йил бошидан бери 11,5 миллион киловатт соат электр қуввати, 22 мегоколлория буғ, 3 миллион 293 минг кубометр сув ва бошқа хил саноат хомашёларини тежаб қолдилар.

Партиямиз Марказий комитетининг навбатдаги Пленуми химиклар ҳаётида катта воқеа бўлади. У бизнинг порлоқ истиқболимизни белгилаб беради.

Г. ЯСТРЕБОВ,
Чирчиқ электрохимия комбинати слесари.

ҚЎЛИ ГУЛ АЁЛ

Ёруғ, озода цех. Жонон пиёлалар, бежирим чойнаклар, нафис коса ва лаганлар кўзни қамаштиради. Бу, чиннига гул солиш цехи. Чевар қизлар турли хил чинни асбобларга жозибали расмлар чизаётирлар. Чинниларнинг бирида гул барги ёки ғунчасини, бошқасида атргул ёки лолақизғалдоқ андозасини кўрасиз. Ўз касбига меҳр қўйиб, ғоят санъаткорона дид билан ишлаётган, зуваласи пишиқ аёлнинг олдига келдик.

— Бу киши коммунистик меҳнат зарбдори Гулсум Юсупова, — деб таништирди ҳамроҳимиз, завод партия ташкилоти бюросининг аъзоси Муҳсим Ёқуббоев.

Лойга шунчалик чиройли пардоз бериб, нафис чинни асбоблар тайёрлаётган қўли гул аёлнинг нозик санъати, унинг ҳаёти билан қизиқдик. Гулсум заводга эндигина келганида қўлида ҳунари йўқ ёшгина қизча эди. Анча тажрибали ишчилардан Валя Черних, Анвар Нуъмоновлар унга чиннисозлик касбининг сирларини қунт билан ўргатишди. Меҳнатсевар, қобилияти зўр, зеҳни ўткир бу камтар қиз тезда коллектив ўртасида ҳурмат эътибор топди. Тезда устозларига тенглашиб олди. Шундан бери 10 йил ўтди. Эндиликда Гулсумнинг ўзи бир неча шогирдларга устоз. Зубайда Мирзокирова, Раҳима Аҳмедова сингари унинг сабоғини олган шогирдлари ҳозир корхонада ўз устозлари билан ёнма-ён туриб меҳнат қилишмоқда.

Гулсум смена топшириқларини 150—160 процентдан адо этади. Тайёрлаган маҳсулоти ҳамиша юқори сифатга қабул қилинади. У бошқалардан ҳам сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни талаб этади. Цехдошларининг ишларини назорат қилиб боради, бирон ишчи кўнгилдагидек ишламаётган бўлса, дарҳол унинг камчилигини кўрсатади, тузатишга ёрдамлашади.

Ҳозир Гулсум Юсупова меҳнатда илғор бўлибгина қолмасдан жамоат ишларида ҳам актив иштирок этмоқда: у цех касаба союз комитетининг раиси. Жонкуяр аёл цехдаги ҳар бир ишчининг ҳаёти билан қизиқади, қўлидан келган ёрдамни улардан аямайди.

Ишчи аёллардан Раҳима Аҳмедова бир куни ишга келмай қолди. Гулсум ишдан сўнг унинг уйига йўл олди. Боласига қарайдиган одам йўқлиги сабабли у ишга келолмаётгани маълум бўлди. Болани боғчага жойлаштиришга ёрдамлашди. Раҳима энди Гулсумдан мамнун.

Ўз ишининг моҳир устаси, район Советининг депутати коммунист Гулсум Юсупова ҳақида қанча гапирсак, шунча оз.

— Инсон қўли гул экан, — дейди гул солиш цехининг бошлиғи ўртоқ Ёдгор Соипов. — Буни Гулсумдан андоза олиб айтаяпман.

Ҳозир депутат ишлаётган цех коллективи янги-янги марраларни кўзламоқда. Коллектив ўн ойлик планга қўшимча 20 минг сўмлик сифатли чинни буюмлари тайёрлаб завод кўчма Қизил байроғини ўз қўлида сақлаб қолди.

Д. МУСАЕВА,
Тошкент чинни заводи.

Бекобод темир-бетон буюмлари заводининг ташкил этилганига уч йил бўлди. Шу давр ичида корхона коллективи ирригация иншоотлари учун 800 километрлик узунликдаги тарновлар етказиб берди. Бу қўриқ ва бўз ерлардаги 54 минг гектар пахта майдонини суғоришга имкон туғдирди. Суратда: тарновлар тобланадиган камералар.

А. Горюкрин фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

УНИВЕРМАГ ҚУРИЛИШИ НЕГА КЕЧИКАЯПТИ?

Бу ерда қурилиш ишларининг бошланганига ҳа демай икки йил тўлади. Шу давр ичида катта ишлар бажарилди. Бинокорларимиз барча корпусларнинг мустаҳкам пойдеворини қуриб, иккинчи қаватгача кўтариб қўйишди. Учта кран туну-кун ишчилар юкини енгил қилаяпти, қурилиш материаллари ортиб келаётган машиналарнинг кети узилмайди.

Лекин биз масаланинг иккинчи томонини гапирмоқчимиз. Заказларимизни бажараётган корхоналар ишидан кўнглимиз тўлмаяпти.

Шу йилнинг июль ойида биз ишлаётган марказий универсал магазинининг қурилиш майдонида одатдагидан ташқари кенгаш ўтказилди. Унда Қўйлиқдаги 2-темир-бетон буюмлари заводи ва Оҳангарондаги 8-темир-бетон буюмлари заводи раҳбарлари ҳам иштирок этишди. Улар ўз адресларига айтилган аччиқ танқидларни дурустгина эшитдилар. Сўнг «заказларингизни вақтида етказиб берамиз, уларнинг сифатини яхшилаймиз» деб ишчилар олдида катта-катта ваъдалар беришди.

Шундан бери 4 ойча вақт ўтди. Бурилиш ясалдими? Йўқ. Мана графигимизга бир назар ташланг. 2-темир-бетон буюмлари заводи октябрнинг бошларидаёқ етказиб бериши лозим бўлган 100 кубометр темир-бетон вкладишларини ҳалигача олганимиз йўқ. 2-қават учун заказ қилинган 4 та устун сентябрь ойидан бери тайёрланмайди. Оҳангарондаги 8-темир-бетон буюмлари заводи сентябрь ойида етказиб бериши лозим бўлган карамзитли бетон панеллари ҳам ҳали бизгача етиб келгани йўқ. Йирик панелли деворлар тайёрлаш бўйича берган заказимиз ҳам август ойидан бери бажарилмаётир.

Қурилиш ишларининг бири иккинчисига боғлиқ. Бош корпуснинг 3-қавати маиший хизмат кўрсатиш корпуси билан бирлашиши керак. Аммо маиший хизмат корпусининг 2-қавати учун 4 та устун етишмай турибди. Бусиз 3-қаватга ғишт териш мумкин эмас. Кўраяпсизми, арзимаган нарса бутун қурилишни орқага судраяпти.

Қурилиш материаллари етказиб беришдаги бу камчиликлар тоқатимизни тоқ қилди.

Заказларимизни бажарувчи корхоналар раҳбарлари илтимосимизга қулоқ солишсин, ишдаги ўзибўларчиликка хотима беришсин. Шундай қилинмаса ишда бурилиш бўлмайди. Улар ҳар бир қават учун комплекс темир-бетон конструкцияларини ишлаб чиқаришлари лозим. Қурилиш материалларини етказиб беришни график асосида ташкил этишларини талаб қиламиз. Лекин сон кетидан қувиб, сифатни эсдан чиқариш ҳам ярамайди.

Яқинда 2-темир-бетон буюмлари заводи 1 сорт деб юборган конструкцияларнинг 2-сортли эканлиги аниқланди. Яна унинг кўп ерларини қайта ишладик. Анчагина қимматли иш вақтимиз бекорга сарф бўлди.

Марказий универсал магазини қурилишини вақтида фойдаланишга топшириш билан пойтахтимиз меҳнаткашларига савдо хизмати янада яхшиланади. Унга барча ўз ҳиссасини қўшсин, ҳар ким ўз зиммасидаги вазифани беками кўст адо этсин.

Биз халққа хизмат қилувчи объект қураяпмиз. Бу эса шарафли ва муқаддас вазифадир. Шу қурилишга улуш қўшишни ўз зиммасига олган 2 ва 3-темир-бетон буюмлари заводлари раҳбарлари ваъдаларининг устидан чиқишлари, барча заказимизни муддатидан кечиктирмай юборишлари лозим. Бизнинг бирдан-бир талабимиз шу.

П. РАГОЗИН,
қурилиш комсомол ташкилотининг секретари.

Л. МАЛАХОВ,
комсомол-ёшлар комплекс бригадасининг бошлиғи.

ЙИГИРМА МИНГ „ЗАНГОРИ КЕМА“

Етти йиллик бошланганидан буён тайёрланган йигирма мингинчи пахта териш агрегати 12 ноябрда «Ташсельмаш» заводи конвейеридан туширилди. Юбилей рақамли машинани йиғув цехидаги Октябрь олди мусобақасининг ғолиби Николай Цибулин сменаси тайёрлади. Беш йил муқаддам бу коллектив «ХВС-1,2» маркали пахта териш машиналарининг дастлабки карвонини ишлаб чиқаришда қатнашиш шарафига муяссар бўлган эди.

Ташсельмашчиларнинг «зангори кемалари» пахтакорнинг тенгги йўқ кўмакдоши бўлиб қолди. Урта Осиё механизаторлари ҳозирги мавсумда 830 минг тонна «оқ олтин»ни машиналарда теришлари керак. Корхона коллективи планни муваффақиятли бажаришда дала меҳнаткашларига ёрдам беришга интилиб, ўтган ойда рекорд миқдорда — 678 та агрегат ишлаб чиқарди. Бу — ўтган йил октябрь ойидагидан бир юз саккизта кўпдир.

Машинасозлар етти йилликнинг бешинчи йилида мамлакатдаги пахтакор республикаларга жами бўлиб етти мингта пахта териш агрегати етказиб беришлари керак. Қишлоқнинг фахрли топшириғини муддатидан олдин бажаришга қарор қилинди. (ЎзТАГ).

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ ПРИЦЕПЛАР

«Ташавтомаш» заводи йил бошидан буён пландан ташқари ишлаб чиқарган трактор прицеплари бир қатнашда уч минг тонна пахтани ташиши мумкин. Коллектив бу йил қўшимча равишда мингта прицеп тайёрлаб бериш ҳақида олган мажбуриятини муддатидан олдин бажариб, етти йилликнинг олтинчи йилида муваффақиятли ҳал қиладиган яна бир муҳим ишни қисқа вақт ичида уддалай олди. Кўплаб ишлаб чиқаришга топшириладиган иккита янги машина синовдан ўтказиб бўлинди. Ҳозирги уч тонналик прицеп ўрнига тўрт тонналик прицеплар ишлаб чиқарилади, бунда прицепнинг ҳар тонна юк кўтариш қобилиятига нисбатан сарфланадиган металл салмоғи кескин камаяди. Шунингдек пахтани узоқ жойлардан — тайёрлов пунктларидан пахта заводларига ташийдиган автомобилга тиркаладиган ярим прицеп ҳам ишлаб чиқарилади. (ЎзТАГ).

КИБЕРНЕТИКА ВА МЕДИЦИНА

ФАН ЮТУҚЛАРИ — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Кибернетиканинг майдонга келиши техниканинг кейинги ютуқлари—электрон ҳисоблаш машиналари ва ўзи бошқарилувчи бошқа қурилмаларнинг юзага келиши билан чамбарчас боғлиқдир. Бу автоматик қурилмалар ҳозирги пайтда шундай такомиллашганки, уларнинг воситасида инсон ақлидроки билангина қилинадиган кўпгина ишларни, жумладан қилинган ҳаракатни тартиб билан «эсда сақлаш», шароит ва расчёт натижаларига қараб ҳаракат йўналишини ўзгартириш, баъзи бир мантиқий ҳаракатлар қилиш каби ишларни бажариш мумкин.

Совет олимларининг космосда инсоннинг парвоз этиши йўлидаги қозонган жаҳоншумул ютуқлари совет кибернетикасининг нақадар тараққий этганлигини исботловчи ёрқин далил бўлиб ҳисобланади. Ҳозир маълум бир тилдан иккинчи бир тилга таржима қилувчи, мақолаларни таҳрир этувчи, шахмат ва шашка ўйновчи автоматлар тайёрланган. Шунингдек, бухгалтер, машинкада печать қилувчи секретарь вазифасини бажарувчи, шеър, ҳикоя ва музика ёзувчи автоматлар ҳам мавжуд. Бу каби машиналарнинг кўпайиб бориши меҳнат унумдорлигини оширмоқда, кишиларни оғир меҳнатдан озод қилиб, шу билан улар соғлиғининг яхшиланиб боришига имконият яратмоқда.

Кибернетиканинг медицинадаги амалий хизмати ҳам тобора ошаётир. Бемалол айтиш мумкинки, медицинанинг бундан кейинги ютуқ ва истиқболи кўп жиҳатдан автоматика ва электроникага боғлиқдир. Ҳозир анчагина кибернетик аппаратлар медицинада муваффақият билан қўлланилмоқда.

Даставвал касал диагнозини (қандай касал эканлигини) аниқлаш ва турли хилдаги касалликларни даволаш учун кибернетиканинг қандай аҳамияти борлиги устида бироз тўхтаб ўтайлик.

Кўпчиликка, хусусан медикларга маълумки, юрак касалликлари диагнозини аниқлаш учун электрокардиографлар (юракда юз берадиган ўзгаришларни эгри бугри чизиқлар шаклида ёзиб кўрсатувчи аппаратлар) кенг равишда қўлланилади. Эндиликда бу аппаратлар ўрнига анча мукаммал асбоблар — вектор-кардиоскоплар қўллланила бошланди. Асбоблар воситаси билан юракдаги электрик ҳодисалар тасвирини экранда кўриш ва юракдаги касалликни аниқлаш мумкин.

Кейинги йилларда «мия телевизори» деб аталувчи асбоб ишлаб чиқилди. Мазкур асбоб ёрдамида миядаги электрик ҳодисаларни ўрганиш ва миядаги касалликларни (масалан, турли ўсмаларни) аниқласа бўлади.

«Электроврач» деб юритилувчи диагностик аппаратлар кейинги пайтларда кўпчиликни қизиқтирмоқда. Бу аппаратлар беморнинг қандай касаллик билан оғришини белгилашдек мураккаб ишда врачга ёрдам кўрсатади, унинг ишини енгиллаштиради. Буни қуйидаги мисолдан ҳам кўриш мумкин.

Бир бемор врач олдига келиб узоқ вақтдан бери бош оғриш ва бош айланиш касалига дучор бўлганини айтади. Беморнинг касалини, аввал неврастения, яъни асабнинг умумий бузилиши натижасида юзага келган касал, деб топдилар. Бироқ, кейин бемор мигрень касаллиги билан оғриган деб қарор қилдилар. Ниҳоят, сўнгроқ бу касаллик атеросклероз (қон томирлари деворларининг эластиклиги пасайиб, мўртлашиб қолиши) бўлса керак деган хулосага келдилар.

Бироқ, бу диагнозларнинг бирортаси ҳам тўғри эмас эди. Бош оғриғининг сабабини «электроврач» жуда аниқ қилиб белгилаб берди. Аниқланишича, беморнинг миясидаги эшитиш нервида ўсма пайдо бўлган ва ўсма доимо унинг бошини оғритар экан.

Врачларнинг ишини анча енгиллатувчи, унинг ишлаши учун қулай шароитлар туғдириб берувчи кибернетик асбобларнинг сони яна ҳам кўпайиб бормоқда. Масалан, қонни жуда ҳам тезлик билан анализ қилиб берувчи, қон босимини аниқ ва тез ўлчовчи асбоблар яратилган.

Кибернетик асбоблар билан жиҳозланган ҳозирги замон операция хонаси жуда ҳам қулай. Бундай хонада хирург ҳар қандай мураккаб операцияни ҳам анча енгиллик билан ўтказа олади. Хирург операция қилаверади, электрик асбоблар эса беморнинг умумий ҳолатидан хабардор бўлиб туради, унинг томир урушида, нафас олишида ва бошқа процессларда юз берадиган ўзгаришларни кузатиб боради ҳамда барча маълумотларни операция қилувчи хирургга кўрсатиб туради. Бу эса операция пайтида жуда ҳам муҳимдир.

Энди кибернетиканинг биологик моделяция билан боғлиқлиги ҳақида бироз тўхтайлик. Моделяция организм ичидаги баъзи бир процессларни маълум бир вақт давомида автоматик равишда бошқарилувчи машиналар билан алмаштириб туришдир. Бу медицинада жуда ҳам катта аҳамиятга эга. Чунки, бу усул тирик организмнинг ҳаёт фаолиятини ҳар томонлама ўрганишга имконият яратиб беради.

Ҳозирги вақтда ички органлардан баъзи бирларининг вазифасини бажарувчи асбоблар яратилган. Масалан юрак, ўпка, буйрак ва бошқа органларнинг моделлари ишлаб чиқилган. Буларнинг ҳаммаси ҳам бевосита одамларга нисбатан қўлланилмоқда ва медицинада жуда катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

Маълумки, юракнинг вазифаси тана ҳужайраларини қон билан, яъни озуқа моддалари ҳамда кислород билан таъминлаб туришдан ва модда алмашиши натижасида ҳосил бўладиган ҳар хил кераксиз моддалардан тўқималарни тозалаб туришдан иборатдир. Шундай қилиб юракнинг иш принципини насоснинг иш принципига ўхшайди десак бўлади. Демак, зарур бўлган ҳолларда юракнинг ишини махсус конструкциядаги насос бажариб туриши мумкин экан.

Ўпканинг вазифаси ҳаводан кислород етказиб бериб туриш ва ундан углекислотани ажратиб олишдан, яъни қонни тозалашдан иборат. Бошқача қилиб айтганда, ўпканинг иш принципи оксигенераторнинг (кислород етказиб берувчи техника асбобининг) иш принципига ўхшайди. Демак зарур бўлган ҳолларда ўпканинг ишини махсус конструкциядаги ана шундай оксигенаратор бажариб туриши мумкин экан. Бундай «насос» ва «оксигенератор»лар ҳозир ишлаб чиқилган. Улар «сунъий юрак» ёки «сунъий ўпка» деб номланади. Ҳозир улар клиникаларда муваффақиятли равишда қўлланилмоқда.

Сунъий ўпка одатда сунъий юрак билан биргаликда, бир асбоб ҳолида ясалади. Уни юрак-ўпка машинаси деб юритадилар. Бундай машинанинг клиникаларда қўлланилишига доир бир мисол келтирайлик.

Бир беморнинг юрагини операция қилишга тўғри келиб қолди. Бунинг учун хирург юрак урушини тўхтатиб қўйиши керак эди. Бироқ операция бир соатдан кўпроқ вақтни талаб қиларди. Бундай ҳолда юрак-ўпка машинасини қўллашдан бошқа ҳеч қандай чора йўқ эди. Беморнинг оёқларидаги артерия ва вена деб аталувчи қон томирларига махсус найчалар ўрнатилди. Қони ана шу найчалар орқали сунъий юракка берилди, сунъий юрак ўз навбатида қонни сунъий ўпкага етказди. Қон сунъий ўпкада кислородга тўйинади ва ундан углекислота ажралиб чиқади. Сўнг яна сунъий юракка (унинг иккинчи ярмига) қараб оқади ва ниҳоят, беморнинг артериясига келиб қуйилади. Организмда қон айланиши давом этаверади. Шундай қилиб автоматик машина 97 минут давомида беморнинг юраги ва ўпкаси вазифасини ўтаб туради. Бу вақт ичида хирург табиий юрак урушини бемалол тўхтатиб қўйиб, муваффақиятли равишда уни операция қилади. Операция тугагач, машина тўхтатилади, табиий юрак ва ўпка ўз вазифаларини бажара бошлайди. Бемор эса ўлим панжасидан қутқазиб олинади. Албатта, сунъий органлар фақат баъзи зарур ҳолларда ва қисқа вақтга қўлланади.

Кейинги йилларда Тошкент шаҳрининг кўпгина шифохоналарида ҳар хил мураккаб кибернетик машиналар кенг қўлланилмоқда. Шаҳримизда ташкил қилинган махсус тез ёрдам машинаси ҳам талайгина кибернетик асбоблар билан таъминланган. Бу тез ёрдам машинасида ишловчи мутахассислар оғир аҳволда бўлган беморларга тезлик билан махсус медицина ёрдами кўрсатадилар.

Кибернетиканинг медицинада тобора кенг қўлланилаётганлиги муносабати билан кейинги вақтларда чет эл, хусусан АҚШ матбуоти эндиликда врач ишини машина бажаради деган ғайри-илмий хабар тарқатмоқда.

Машина ҳақиқатан ҳам келажакда врач вазифасини тўла-тўкис бажара оладими? Бу саволга комил-ишонч билан, йўқ деб жавоб бериш мумкин. Чунки, врач ўз олдига касалликни эмас, балки беморни даволашни вазифа қилиб қўйиши лозим. Ваҳоланки, ҳар қандай автоматик машина инсон бажарадиган асосий ишларни тўла-тўкис бажара олмайди, ижодий меҳнатга тўла қурби етмайди.

Шундай экан, кибернетик ускуналар кишиларимизнинг соғлигини янада яхшилашдек олижаноб ишда врач қўлида ишончли техника воситалари бўлибгина қолади, холос.

Н. БОБОХЎЖАЕВ,
медицина фанлари кандидати, доцент.

МАСТЕРЛАР МАКТАБИ

Олмалиқдаги Макаренко номли ўрта мактаб ҳузурида мастерлар мактаби очилди. Бу мактабда В. И. Ленин номидаги Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатига қарашли корхоналарда ишлаётган ишчи ва техник ходимлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқиб, билим ва малакаларини оширмоқдалар.

Шу кунларда машғулотларга 70 дан ортиқ киши қатнашаяпти. Улар орасида слесарлар, токарлар, электрик монтёрлар, экскаватор машинистлари ва бошқа касб эгалари бор.

Шунингдек, мактабда бир йиллик тайёрлаш курси ҳам очилди. Мастерлар мактабида ўқиш учун етарли билимга эга бўлмаган кишилар аввал мана шу курсда ўқиб, саккиз йиллик маълумотга эга бўлганликлари тўғрисида гувоҳнома оладилар. Кейинги ўқув йилида улар ҳам мастерлар мактаби ўқувчилари сафига қабул қилинади.

М. ОТАҚУЛОВ.

321 минг тонна пахта учун!

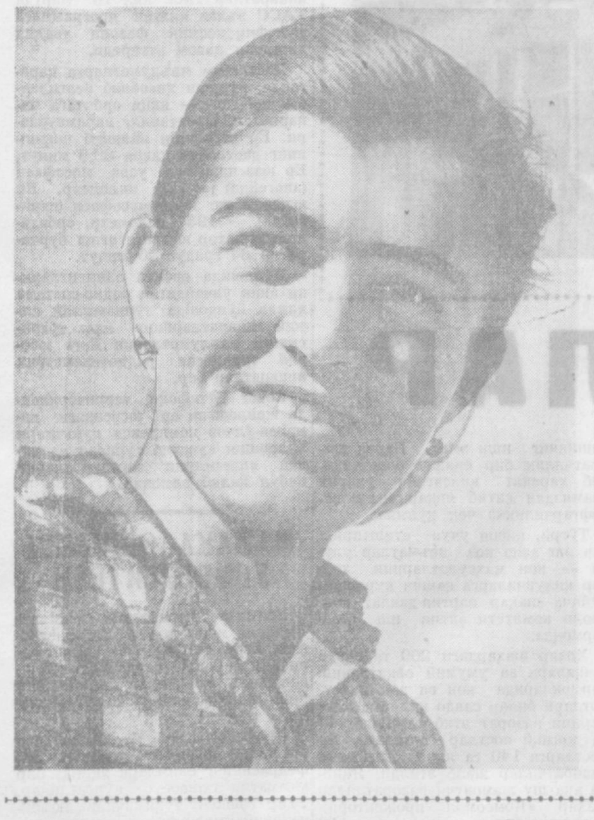

Тошкент медицина институтининг студентлари пахта йиғим-теримида актив қатнашиб ҳозиргача 6 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» териб бердилар. Улар шу кунларда ҳам фидокорлик билан меҳнат қилаяптилар. Бўка районидаги Охунбобоев номли колхоз аъзолари студентлар ёрдамидан беҳад миннатдор. Суратда: студент ўртоқ Ҳабиба Қодирова. У теримда кўпчиликка намуна бўлаётир.

ДАЛАЛАРИМИЗ ЖАМОЛИНИ ОЧАЁТГАНЛАР

Шу кунларда далаларга чиқиб пахта териш завқини сурмаган, пайкал кезмаган киши армонда қолади. Иш ҳам шунда, ўйин ҳам шунда. Қўшиқ, ялла, лапар, қаҳ-қаҳа ҳам шунда. Қари ҳам, ёш ҳам шунда. Сон-саноқсиз шунча одам худди катта бир тўй ҳаракатида шошилинч уринаётгандай. Дала шундай гавжум. Ҳашарчи билан колхозчининг ҳамкорлик, меҳрибончилик муносабатини кўриб, ширин суҳбатини эшитиб завқланасан киши.

Мана Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Ленинград» колхози. Туя ўркачига ўхшаган баланд-пастлик бу ерларда «оқ олтин» ўстирган пахтакорнинг санъатига, усталигига ҳайрон қоласиз.

Мана рўпарадаги қиличдек адир ортидан уч киши атрофни кузатаяпти. Уларнинг бу туриши афсонадаги уч баҳодирни эслатди. Ҳа, худди ўша уч баҳодир. Улар ўзаро суҳбатлашиб биз томонга юришди.

— Бугун ҳам иш чакки бўлмади. Эрта ё индин мажбуриятни ҳам бажарамиз,— деди юмалоққина, қизил мағиздан келган йигит—колхоз раиси Турсунбой Эрназаров,— ҳосил кўп, қолганини ҳам тезда териб оламиз. Бугун яна қирга одам жўнатдик, ер ҳайдашяпти. Бу йил 400—500 гектар ерга буғдой экиб олсак марра бизники.

— Ҳа, қирни забт этамиз. Пахта майдонимизни ҳам кенгайтирамиз, иложи борича буғдойни ҳам кўпроқ экамиз. Қирнинг планини олиб келдим, режамиз катта. Масалани ўртага ташлаб бир ўйлашамиз, — деди колхоз партия ташкилотининг секретари Жўраев, сиқимига тўлган пахтани бригада бошлиғи Алматовнинг этагига ташлаб.

Биз уларнинг суҳбатига қўшилдик. Бу колхозда бўлаётган ишларни кўздан кечирдик. Ҳақиқатан ҳам бу йил колхозда иш катта. Колхоз 750 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта бериш мажбуриятини олиб, уни кўнгилдагидек ўринлатаяпти. Бултур гектаридан 11 центнердан пахта берган Култаев бригадаси бу йил 20 центнердан оширтириб ҳосил кўтариб, планни жуда эрта бажариб қўйибди. Бригада даласида ҳали ҳосил мўл. Гуланда Умарова, Турдиой Жумашева каби чевар теримчилар ҳозир ҳам ана шу бригада еридан хирмонга 80 — 100 килограммдан кўсак териб тўкишаяпти. Биринчи бригада (бошлиғи Алматов) биринчиликни олиб қўйди. У планни октябрнинг бошидаёқ бажариб, пахтасини ҳали ҳам теряпти. Коллективнинг мўлжали ҳосилдорликни гектар бошига 30 центнердан ошириш. Ҳамма бригадаларда ҳам иш шунақа қизғин. Колхознинг Мурод Тошмуродов, Санобар Шаҳриева, Худойберди Эломонов, Филура Маматкаримова сингари кўпмингкилограммчи теримчилари ғайратшижоатига тасанно. Булар меҳнат мусобақасининг толмас байроқдорларидир. Колхоз белгилаган қимматбаҳо мукофотларнинг эгалари ҳам ана шулар бўлишаяпти.

Раис мавсум бошидан буён 20 тоннага яқин пахта териб, икки марта тикув машинаси билан мукофотланган Мурод Тошмуродовга қараб ҳазиллашди:

— Яна ғайратингиз баландку. Бу ҳаракат яна тикув машинасигами? Машина тайёр.

— Қуллуқ, машина магазини очаманми? Эндиги ҳаракат йўлда юрадиганига, энди ўшанақасидан сўз очаверасиз, раис ака.

Бу колхозда бошлиқларнинг ҳам, теримчиларнинг ҳам ўй-фикри далада, бепоён пахта майдонларидаги кумуш нуқраларни сира нобуд қилмай йиғиштириб олиб, она-Ватанга муносиб ҳадя этишда. Улар яқиндагина планни ортиғи билан бажарган эканлар, энди мажбуриятни ҳам дўндириш йўлида астойдил кураш олиб боришаяпти.

Ўткир РАШИД.

Суратда: Янгийўлдаги «Ленинград» колхозининг пешқадам теримчиси ўртоқ М. Мустафоқулова.

А. Абалян фотоси.

ПАХТАЗОР ШОВВОЗИ

ЛАВҲА

Кўча серқатнов. Учталаб прицепни улаб «пат-пат»лаб кетмакет келаётган тракторлар ортидан кўтарилган енгил чанг ел қанотида буралиб-буралиб кўздан ғойиб бўлар, кимларнингдир қийқириғи, хандон ташлаб кулган кишининг овози эшитиларди. Ҳозирги манзарани биринчи бор кўрганда киши «оқ олтин» ортилган қизил карвонни эсларди. Беихтиёр пахта қачон терилдийкин,— деган хаёлга борасан. Ёки қўшнилар ҳам пахтани шу йўлдан таширмикин? Қаранг, бир соат чамасида тўртта учта прицепли трактор ўтди. Бир прицепда неча тонна пахта, ҳаммасида қанча?

Шу лаҳза ўйга ботасиз, ҳа деганда хаёл қуюни тарқамайди. Буни пайқаган суҳбатдошимиз директор Тожимирза ака гапга аралашди.

— Биласизми,— у чеҳрасидаги ташвиш аломатини сездирмасликка ҳаракат қилиб,— ҳозир пахта «чўкиб» қолаяпти. Аслида шундай бўлмаслиги керак, лекин на чора. Буёқдан мингдан зиёд чеварлар, у ёқда элликталаб машина ишлаб тургандан кейин шунақа бўларкан-да.

Бунақа паллада пункт қабул қилмайди, бир томондан пахта ҳам бироз нам бўлади-да. Эртасига кўрсангиз карвонлар турна қатор... Биргина Ҳамидулланинг терган пахтаси тўртта прицепга юк бўлади. Тунов куни беш прицепга жо бўладиган пахта териб ди, бу шоввоз!

Ҳали даладан идорага келаётиб, бешинчига ўтдим. Бўлим бошқарувчиси Жумавой ака тажанграоқ кўринди. Ҳа, ўзи нима гап, дедим.

— Олти тонна «остатка» қолмаганида тўрт фоиз пахта топширардик.

Бу куйди-пишди одамнинг гапида жон бор. Кун тобора қисқараяпти, шабнам эрта тушаяпти. Ундан кейин пунктдагилар «пахта нам, скидкани кўпроқ чиқарамиз» деб туриб олишади. Уларники ҳам тўғри. Отни қаттиқроқ қамчиламасак бўлмайди.

Терган пахтаси тўртта прицепга юк бўладиган жасоратли Ҳамидулла исмли бу йигитнинг боя директор айтганидек қандай «камчилиги» бўлиши мумкин?

...Баҳор. Эрталаб кўк гумбази тип-тиниқ кўзгудай ярқирайди. Майин ел димоққа антиқа ҳидни пуркаб алла нималарни куйлайди. Уфққа қизғиш хошия ташлаб чиққан қуёш сулувлашган ўлка жамолига маҳлиёдай боқади. Кечки пайт-чи? Ҳаммаёқ зимистон, шаррос ёмғир. Мўл ҳосил уруғини қадаётган Ҳамидулла паға-паға булутларнинг беҳуда кўз ёшидан дарғазаб.

— Чоки тарс-тарс ёрилиб, тезроқ ёришиб кетақолса-чи!

Чироқ ёққанда ҳам юраги ёришмайдиган бу кезда Ҳамидуллага «бугун гаплашиб оламиз, идорага бор» деб кўринг-а. Худди шундай ҳам бўлди. Мажлисга айтиб келган мотоциклли йигит минг пушаймон еди-я.

— Қанақа мажлис? Ҳайронман билмаганимга. Картама-карта ўтиб, учинчи бригадага келаётиб, бу икки йигитнинг даҳанаки жанги устидан тасодифан чиқиб қолдим, Ҳамидулла борган сари чирсиллаяпти. Бир сўз ҳам ортиқча. Қанақа йиғин десам, «чора тадбир белгиланадиган мажлис бўлармиш» очиғини айтсам, бу ерда ҳали янгиман, айрим ўртоқларнинг бунақа одатини яхши билиб олмаганлигимдан ўзимни койидим.

Орадан икки ҳафта ўтди шекилли Ҳамидулла билан устахонада учрашиб қолдим. Ўша палла унинг юзига қараб бўлмасди. Қирғий кўзлари қизарган, киртайган. Юз-қўли қоп-қора мой, нимадандир ийманарди. Кейин комбинзонига қўлини артдида, ёнидан бир варақ қоғозни чиқариб узатди.

— Ҳозир сир тутасиз, хирмон кўтарилганда очиқ гаплашаверамиз,— деганича хайрлашмасданоқ универсалга миниб жўнаб қолди.

Хатни уйда ўқидим-у, бу йигитга нисбатан меҳрим яна товланди. Ажойиб йигит. Юраги чўғли, пахта ишқидан қалби оташин йигит. Эшитинг, нималарни ёзибди:

...Тожимирза ака, нега биринчи «Оққўрғон» қолоқ, судралганисудралган. Нега Мустафо Чачи, Нишонбой Азимов, Халилжон Тошболтаевлар ишлаётган ер ками билан 30 центнердан пахта беради. Қўшнимиз, сувимиз бир, бизга ёққан ёмғир уларда жалага айланади. Нега биз 20 дан нарига ўтолмаймиз...

— Буёғига ҳам қулоқ солинг-а, юрагидагини билиб оласиз.

...Камроқ минбар қучоқлаб, унга ияк тираб важ-карсон кўрсатмасдан ишласак, биринчи давон ҳеч гап эмас. Палончи-пистончилар мажлисбозликдан воз кечиб, аравани баббаравар тортишса юзимиз ёруғ бўлармиди. Бизнинг минбар дала эмасми?

Сизга атайин палончи-пистончилар дедим. Ҳамидулла ўшаларни номма-ном ёзган, мана ўқинг уларнинг бири бригадир, бири бўлим бошлиғи. Ҳозир ғалвир сувдан кўтарилаётган палла. Ҳамидулла номларини ёзган кишилар кимлиги сизга маълум бўлди. Шартга биноан сир тутиш керак. Узоқ эмас, саноқли кунлар қолди. Хирмон кўтарилганда сараси-сарага, пучаги пучакка ажралади. Совхозимизда томорқасига писта экиб, эр-хотин қиши билан писта чақишиб чиқадиганлар йўқ эмас. Майли, бундайлар бармоқ билан санарли. Лекин ҳалигиларнинг исми-шарифларини ёзакўрманг. Тағин оғзингиздан гуллаб юрманг асло. Кимнинг кимлигини иш кўрсатади, пича сабр қиламиз дўстим.

— Боя Ҳамидулланинг камчилиги бор девдингиз. Тожимирза ака мийиғида кулиб бир лаҳза сукут сақлади.

Ҳамидулла катта нон тишласа ҳам катта гапирмайдиган тойифадан, камсуқум йигит, десам сифатини яна ошириб, бор фазилатига қўшиб-чатдингиз, — деган хаёлга борасиз. Менимча камчилиги йўқ, — саволга шу хилда жавоб берган директор, — юринг, яхшиси унинг даласига борамиз. Эшитган бошқа, кўрган бошқа деб ўрнидан турди.

Офтоб каби тўлишган дала яна ҳам файзли, нақадар гўзал ҳозирги дамда.

Дала кўрки, ҳосил чўғи меҳнат қаҳрамони билан тезроқ танишишга ундайди. Икковлон эгатдан-эгатга ўтдик. Биз юрган сари зангори кема узоқлашарди. Уни анча вақт шу ерда кутдик. Йигирма гектарлик яхлит пайкалнинг этагига бориб қайтиш хийла вақтни оларди. Директор тек туришдан зерикди шекилли, шохлаган ғўзага назар ташлаб, кўсакларни санади.

— Бу ғўзаларни баҳорда дўл қоққан. Шундаям ҳосилини қаранг, — деди у сал энкайган гавдасини ростлаб, — бу шерюрак йигитнинг иши.

Тожимирза ака шундай деди-ю, Ҳамидулланинг ҳаётидан бир шингил гапириб берди.

... Тоғ. Йўлдош ота яшаган қишлоқ тоғ этагида шилдираб оққан зилол сувлар бўйига жойлашган. Бу ердагилар табиат тақозоси билан боғбонлик ёки чўпонлик қилишарди. Мезбоннинг меҳмон учун дастурхонида жамики нарса муҳайё. Бошқалар сингари Йўлдош ота оиласи ҳам ана шундай халоватда ва хилватда яшарди. Лекин бу узоққа чўзилмади. Камол топаётган Ҳамидулланинг техникага иштиёқи шаҳарга, кейинроқ бўз ерга, бу йил қолоқ хўжаликка чорлади...

Мана рўбарўда салобатли «зангори кема». Рулдаги навқирон йигит суворийсифат кўринади. У ҳозир парвозга отланган тоғ бургутидай салобатли кўринади.

«Ҳорма-бор бўл»дан кейин директор йигитнинг кайфиятини билиш мақсадида бўлса керак «нега бесаранжом кўринасан» машина тихирлик қиляптими» деб сўради.

— Эгарланган отдек-куя,— ҳозиржавоблик қилди Ҳамидулла — лекин пайкалнинг ўртасидан йўл очмаганимиз чатоқ бўлди. Бир зумда бункер тўлади, кейин чеккага чиқишга тўғри келади. Вақт кетаяпти, холос.

— Ўзингдан кўр, ука. Серҳосилли ерда машина пахта теролмайди деб ановиларга ўхшаб туриб олганингда қийналмасмидинг.

Бунга кулги билан жавоб берган Ҳамидулла микти гавдасининг оғирлигини ўнг оёғига ташлаб, бункерга чиқди. Пахтани шиббалаб бўлгач, моторни ишга солатуриб сўз қотди.

— Шунчаки хатойимизни айтдим-да, ўртоқ Набиев. Ахир нима деб юрибмиз далада туну-кун. «ХВС»нинг серҳосилли ерда пахта' теришини кўринг. Ҳавасингиз келади.

Машина гувиллаганича эгат оралаб кетди. Баҳайбат бункерга «оқ олтин» сел сингари қуйилади, агрегат илгарилаб кетаркан бункернинг чап қанотидаги «Х. Йўлдошев — 200 тонна» деган ёзувни базўр ўқиб олади, киши.

«Ахир нима деб юрибмиз далада туну-кун!» Ғурур билан айтилган бу сўзлар ҳамон жаранглайди. Қайси пайкалга, қайсибир бригадага борманг Ҳамидулла каби бағоят камтарин меҳнаткашдан фақат шундай юрак сўзларини эшитасиз, холос.

Қалби оташ Ҳамидулланинг дилида ўйлагани ҳам, тилида сўзлагани ҳам пахта! Шу ўй, шу ният уни доимо руҳлантиради, касбкорига муҳаббат, янгиликка ихлос уйғотади, янги режа, яхши ташаббус билан кураш майдонига отлантиради.

Тожимирза Набиев ён дафтарини варақлаб, рақамларни тилга олди: совхозимизнинг илғор механик-ҳайдовчиси Ҳамидулла Йўлдошев мажбуриятини бажариш олдида. Буни ошириб бажаради ҳам. Негаки ҳали даласида пахта кўп. Энди у бошлиқ звенога келганда шуни айтиш керак бўлади. 57 гектар ернинг ҳар гектаридан машина билан 30 центнердан пахта териб олди. Ҳосилдорликни ҳам қирққа олиб борар, бунга ишониш керак, ҳосил чўғи ўзингизга маълум.

Жонли рақамлар. у рақамларда иқбол-у, истиқболини, обрў-иззатини тарозига қўйилган нақд пахта билан ўлчаётган иноқ коллективнинг, дала гвардиячиси «зангори кема» дарғаси — Ҳамидулла Йўлдошевнинг самарали меҳнати ифодасини топган.

... Ильич чироқлари нурида шўх жилва қилаётган кўчадан борар экансиз, яна турна қатор «оқ олтин» карвонларини элтувчиларнинг қувноқ меҳнат яллаларини эшитиб, Ҳамидулланинг бу сўзларини беихтиёр эслайсиз.

— Ерни қадрлаган, дардига малҳам қўйган, минбари дала бўлган деҳқоннинг юзи ҳамиша ёруғ бўлади.

Ҳақ гап! Эл ғамида қилинган меҳнат ҳам ўз соҳибларини эъзозлайди!

М. МУСАЕВ.

ҚАЧОНГАЧА СУДРАЛАСИЗ?

Пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисидаги маълумотга разм солиб туриб гоҳ қувонасан, гоҳ хафа бўласан киши. Бировлар сидқидиллик билан ишлаб суръатни оширааяпти, отни қамчилаяпти. Бировлар сусткашлик қилаяпти, суръатни пасайтириб юбораяпти. Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаси маррага етай деб қолди. Бу ерда бир қанча хўжаликлар пахта тайёрлаш йиллик планини аллақачон бажариб қўйди. Бироқ шундай хўжаликлар борки, улар пахта тайёрлашда сусткашлик кўрсатмоқдалар ва бошқармани орқага тортмоқдалар.

Мана, Энгельс номли колхознинг пахта далалари. 2 — 3 бригаданинг ерини айланиб чиқсангиз ҳам пахта тераётган бирор кимсанинг қорасини кўрмайсиз. Ваҳоланки бу колхозда йиллик план энди 72 процентга етказилган. Раис ўртоқ Пўлат Ҳакимов оғзингиздан савол чиқар-чиқмас «планни албатта бажарамиз, суръат ошади, сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз, ҳосилнинг бир мисқоли ҳам ерда қолмайди» деган гапларни қалаб ташлайди. «Нега охирги ўриндан чиқмай қолдинглар», деган саволимизга у «пахтамиз кечки бўлиб қолди, акаси, ҳамма гап ана шунда» дейди. Йўқ, ўртоқ Ҳакимов! Ҳамма гап ана шунда эмас. Сиз раислик қилаётган колхозда пахта терими бошланганидан буён суръат кўнгилдагидек бўлаётгани йўқ.

Колхозда суръатнинг ниҳоятда паст бўлаётганлигига энг биринчи сабаб кишилар теримга тўла жалб этилмаётгани, кунлик норма бажарилмаётганлигидадир. Колхозда пахта теримига жалб қилса бўладиган 500 га яқин ишчи кучи бор. Лекин ҳар куни далага 350—375 киши чиқиб ишлаяпти, холос. Уларнинг ҳам иш унуми ниҳоятда паст. Белгиланган норма бўйича ҳар бир киши ўрта ҳисобда 60 килограммдан кўсак териши зарур. Аслида эса 40—43 килограммдан тераяпти. Терим нормаси деярли ҳар куни бажарилмаётир.

Ўртоқ Бозорбек Қосимов бошчилик қилаётган бригадада меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Бригаданинг 62 та аъзоси бор. Шундан бор-йўғи 20—22 кишигина далага чиқиб кўсак тераяпти. 12 киши сабабли, 16 киши сабабсиз ишга чиқмаган, 14 киши хирмонга қўйилган. Бунга нима дейиш мумкин? «Теримчидан хайбаракаллачи кўп» дейиш мумкин, вассалом! Тошпўлат Бекназаров, Сиддиқ Парпиев, Мусурмон Исломов, Бўрибой Рихсиев ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда 20—25 киши кун бўйи бор-йўғи 700—800 килограммдан кўсак тераяпти.

Хўжаликнинг 3-бригадасига ўртоқ Қурбон Қорабоев бошчилик қилаётир. Бу ерда план энди 85 процентга етди. Шундай бўлишига қарамасдан бригадир суръатга-суръат қўшиш тўғрисида қайғирмаётир. Ҳар куни атиги уч-тўрт кишигина терим нормасини бажараётгани буни яққол кўрсатиб турибди. Колхознинг қарийб ўттиз коммунистидан иборат бригада шу ерда кўмаклашаётган экан. Раис буни «зарбдор бригада» деб атади. Аммо коммунистларнинг ҳар бири ўрта ҳисобда 22—23 килограммдан кўсак тераяпти. Коммунист ўртоқ Тошпўлат Эрманов кунига 10 килограммдан кўсак тераяпти, деб унга қойил қолиш керакми? Коммунистлардан Абдиқул Ёқубов, Соҳиб Абдуллин, Умбет Сўфибеков, Мадраим Жамғурбоев ўртоқлар эса бошқаларга намуна бўлиш ўрнига ҳаммадан кам кўсак теришяпти.

Бошқармадаги В. Терешкова номли колхозда аҳвол бундан ҳам чатоқ. Бу ерда план энди 69 процентга етди. Кунлик ўсиш бўлса 0,3—0,4 дан нарига ўтмаяпти. Бу колхоздагилар ҳам «пахта кечки бўлиб қолди» деган важни пеш қилишади. Нега энди ён атрофдаги хўжаликларда пахта эртаги бўлар экан-у, буларники кечки бўлиб қолар экан?! Йўқ, бу важ ўринсиз. Ундан кўра «биз об-ҳаво жуда қўл келган кезларда терим суръатини ошириш тўғрисида қайғирмадик, машина теримига эътиборсизлик билан қарадик» деб айтиш керак. Колхозда 10 та пахта териш машинаси бор. Уларнинг 7 таси завод конвейеридан янги чиққан. Шу агрегатлар билан 61 тонна пахта терилган, холос. Бошқача қилиб айтганда ҳар бир машина бункеридан атиги 6 тоннадангина пахта тўкилган.

Колхознинг ўртоқ Собир Қорабоев бошлиқ бригадасида планнинг тўлиши учун яна 20 процент миқдорида пахта топширилиши керак. Лекин кундан-кунга кам одам ишга чиқаяпти. Бир кун аввал 15 киши кўсак терган экан. Биз борган кунимиз 9 киши далада ишлаётган эди. Уларнинг деярли ҳаммаси нормани бажармаяпти. Бригадада ҳозиргача терилган пахтани гектарларга тақсимласа 15 центнерданга тўғри келади. Бир вақтлар худди шу ернинг ўзидан бригадир Собир аканинг дадаси Қорабой ота 50 центнердан хирмон кўтариб, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлган эди. Орадаги фарқни қаранг — осмон билан ерча! Ахир ота изидан шундай борадиларми?!

Ўртоқ Эргаш Умаров бошлиқ бригадада қизиқ воқеанинг устидан чиқиб қолдик. Хирмонда кўсак уюлиб ётибди. Кўсак чувийдиган машина эса тўхтаб турибди. Чамаси 10 киши чордона қуриб худди бекорчилардай суҳбатлашиб ўтирибди. Далада ишлаётган колхозчилар бўлса кўмакка келган ўқувчилардан ҳам кам кўсак теришаяпти. Биз бригадага борганимизда кеч кириб қолган эди. Ўшангача колхозчилар ўртача 20—25 килограммдан, ўқувчилар эса 50—70 килограммдан кўсак теришибди. Бу ҳолни қандай баҳолаcа бўлади?!

Гапнинг қисқаси шуки, энди қуруқ гапни бир ёққа йиғиштириб қўйиб, ишни чинакамига ташкил этиш, барча куч ва воситаларни сафарбар этиб, даладаги ҳосилни тезроқ териб олиш ва давлат планини тўла бажариш учун курашиш керак.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Калинин бошқармасидаги «XX партсъезд» колхозида шолидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Суратда: колхоз раиси М. Пўлатов ва бригадир Афанасий Сим ўртоқлар шоли ҳосилини кўздан кечирмоқдалар.

Қ. Розиқов фотолари (ЎзТАГ фотохроникаси).

ГЎШТ МЎЛ БЎЛАДИ

Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилган «Главзаготскототкорм»нинг Калинин бошқармасидаги чўчқаларни бўрдоқига боқиш совхози коллективи яхши натижаларга эришмоқда.

Коллектив бундан бир неча кун илгари чўчқаларни бўрдоқига боқиш ҳисобига гўшт етиштириш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. 4 минг центнер ўрнига 4182 центнер гўшт етиштирилиб, йиллик план 104,5 процент бажарилди.

Совхоз коллективи меҳнат унумдорлигини ошириш, янги техникани жорий қилиш, ишлаб чиқаришни ташкил қилишни такомиллаштириш ҳисобига янада яхши кўрсаткичларга эришиш учун курашмоқда. Меҳнат вахтасида туриб ишлаётган коллектив ўз зиммасига янги мажбурият олди. Йил охирига қадар пландан ташқари минг бош чўчқа бўрдоқига боқиб семиртирилади, 6 минг бош чўчқа бўрдоқига боқиш учун қўйилади. Совхоз коллективи етиштирилаётган гўшт маҳсулоти таннархини арзонлаштириш учун барча чораларни кўради.

Совхозда чорва қишловини намунали ўтказиш учун пухта тайёргарлик кўриб қўйилган.

Р. НОСИРОВ.

ШОЛИКОР ОТАХОНЛАР

Чапга бурилиб, яхлит картали пахтазорни босиб ўтганимиздан сўнг шоликорлар бригадаси кўринди. Ҳамманинг қўли-қўлига тегмайди. Аллакимнинг майин хиргойиси ҳаммани гўё ўзига мафтун қилган. Шоликорлар билан саломлашдик, сўнгра бригада шийпони томон қараб йўл олдик.

— Тен Жон-дих,— таништирди бизни агроном А. В. Ли,—иш боши ҳам, ташаббускор ҳам мана шу киши бўлади.

Биз 70 ёшли бу тиниб-тинчимас кекса шоликордан меҳнат зафарлари ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Нима ҳам дейман эл қатори колхозни юксалтириш учун хизмат қилаяпмиз. Мана бу кексалар,— у ёнидагиларга ишора қилди,— Ким Чи-юр, Ким Константин, Тон Ен-им ва шунга ўхшаш мўйсафидлардан бригада тузиб 200 гектар ерга шоли эккан эдик. Ҳар гектар ердан кам деганда 30 центнердан ҳосил кўтармоқчимиз.

— Гапнинг сирасини айтганда,— суҳбатга аралашди агроном,— биз шолига етарли аҳамият бермадик. Н. С. Хрушчевнинг Краснодарда суғориладиган ерлардан унумли фойдаланиш ҳақида берган доно маслаҳатлари кўзимизни очди.

Колхозчилар умумий йиғилиш ўтказиб, шолипояни келаси йил 350 гектарга етказишга ва ҳар гектаридан кам деганда 40 центнердан ҳосил йиғишга қарор қилдилар.

У. ШАРОФИДДИНОВ,
Ўрта Чирчиқ. «Северний маяк» колхози.

13 БАРАВАР ОШДИ

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси коллективи ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, янги техника ва прогрессив технологияни жорий қилиш масалаларига алоҳида эътибор бермоқда.

Яқинда корхона цехларида унумли ишлайдиган бир неча янги асбоб-ускуналар ўрнатилди. Пойафзални қолипга тортувчи ажойиб машина ишга туширилди. Илгари бу операция фақат қўлда бажариларди. Бир ишчи смена давомида кўпи билан 60 та пойафзални қолипга тортарди халос. Машина билан эса ҳар сменада бир ишчи 800 жуфт оёқ кийимни қолиплаётир. Бунинг натижасида меҳнат унумдорлиги деярли 13 баравар ошди.

Қардош социалистик Чехословакия машинасозлари оёқ кийимларининг орқа қисмини тайёрлайдиган ярим автомат агрегат юборишди. Бу агрегатнинг ишга туширилиши меҳнат унумдорлигини анча оширди.

СОЯБОНЛАР

Ободонлаштириш бўйича шаҳар қурилиш-ремонт бошқармаси пассажирлар учун ғамхўрлик кўрсатиб, автобус, троллейбус тўхташ жойларида транспорт кутаётган кишиларни иссиқдан, қор ва ёмғирдан сақловчи соябонлар ўрнатаяпти. Уларнинг узунлиги 12 метр, эни 2 метр. Ҳар бир соябон тагида пассажирларнинг дам олишлари учун ўриндиқлар ўрнатилган. Ҳозирча Чилонзор, Болгарский огороди, Карл Маркс, Муқимий кўчаларида шундай янги соябонлар қуриб битказилди. Йил охиригача бундай соябонлар яна 30 тага кўпаяди.

1964 йилда эса барча транспорт тўхташ жойлари соябонлар ҳамда ўриндиқлар билан таъминланади.

Тошкент янгиликлари

ҚРИМ ДАРАХТЛАРИ

Кимки ёзнинг жазирама иссиқ кунларида серсоя дарахтлар тагида яйраб ҳордиқ чиқарай деса, ҳозир бир жуфт кўчат эксин. Шу кунларда шаҳримизда кузги кўчат ўтқазиш ойлиги давом этяпти.

Куни кеча Адлер шаҳридан икки вагон беш хил манзарали дарахт кўчатлари келтирилди. Уларни ариқ лабларига ўтқизсанг ҳаммаёққа файз бағишлайди. Ҳозир бу кўчатлар Бўржар атрофига экиляпти.

Яқин кунлар ичида Қримдан 10 минг тупдан ортиқ турли хил мевали дарахтлар келтирилади. Уларни аҳолига сотиш билан бирга Октябрь районидаги Металлист кўчасининг икки бетига ҳам экилади.

Фақат Тошкент аҳолисига сотиш учун Чирчиқ шаҳар ўрмон хўжалиги 25 минг туп кўчат юборди. Шунингдек шаҳримизнинг кўчат питомникларида ҳам аҳоли учун 244 минг туп турли хил ниҳоллар тайёрлаб қўйилди. Ҳар якшанба кунлари «Ташпромторг» магазинлари кўчат билан савдо қилади. Истаганингизча олишингиз мумкин.

Суратда: Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида ишга туширилган планетарийнинг умумий кўриниши.

С. Икромов фотоси.

ФИЛЬМ ҚАҲРАМОНЛАРИ-СТУДЕНТЛАР

Эҳтимол, сиз «Бизнинг ҳаётимиз» деган кино-фильмни кўрмагандирсиз. Кўрган бўлсангиз Тошкент топография техникуми студентларининг билим юртидаги ҳаёти билан танишасиз. Чунки бу фильмда ана шу билим юрти ҳақида ҳикоя қилинади.

Фильм ижодкорлари кимлар эканлигини билгингиз келадими? Мана улар билан танишинг: фильмни техникумнинг кино ҳаваскорлари суратга олишган. Асарни тайёрлашда ўқитувчи Б. Редин кино ҳаваскорларига бошчилик қилди.

«Майдонда» номли фильм ҳам техникум студентларининг маҳсули. Фильмни томоша қилган киши студентлар шаҳарчаси ҳақида тўлиқ тушунча ҳосил қилади. Студент-операторлар шаҳарчадаги тажриба участкаси манзарасини ҳам усталик билан киноплёнкага кўчирганлар.

Кино ҳаваскорларининг муваффақияти коллективни яна янги ижодий ишларга руҳлантириб юборди. Ҳаваскорлар жонажон техникумларига бу йил ўқишга келган ёшлар ҳаёти тўғрисида ҳам тўлиқ метражли фильм яратишга киришдилар. Янги фильм йил охиригача суратга олиб бўлинади.

А. АКБАРОВ.

„КОСМОС-21“ ПАРВОЗДА

1963 йил 11 ноябрда Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдоши — «Космос-21» учирилди.

Йўлдошда ўрнатилган илмий аппаратлар 1962 йил 16 мартда ТАСС эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиради.

Дастлабки маълумотларга қараганда, йўлдош ҳисоблаб белгиланган орбитага— яқин орбитага чиқарилган. Орбитанинг параметрлари: Ер атрофини айланиб чиқишнинг дастлабки даври 88,5 минут, Ер юзасидан энг узоқ масофаси (апогейда) — 229 километр, Ер юзасига энг яқин масофаси (перигейда) — 195 километр, орбитанинг экватор юзасига оғиш бурчаги — 64 градус 50 минут.

Йўлдошда орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радио-система ҳамда йўлдошда ўрнатилган илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни Ерга юбориб турадиган радиотелеметрик аппаратлар бор.

Совет Иттифоқи территориясида жойлашган ер юзасидаги команда-ўлчов комплекси пунктлари йўлдошни кузатиб турибди ва ундан телеметрик маълумотларни қабул қилиб олмоқда.

НОНКЎРЛАР

Биз бечиз шундай сарлавҳа қўймадик. Чунки ўзингиз бир ўйлаб кўринг-а. Нондан ҳам азиз, нондан ҳам мўътабарроқ нарса борми? Тонгги нонуштамиз ёки кечки дастурхонимизни бир кўз олдингизга келтириб кўринг. Қандай нашъали, қандай файзли. Бу ниманинг шарофати? Уйингизга бирор меҳмон келди дейлик. Мезбон одатимизга кўра аввал дастурхон ёзиб, меҳмонни нонга таклиф қилади. Ҳа, нон дастурхонимизнинг кўрки, меҳмонимизнинг иззати.

Афсуски, орамизда шундай нонтепкилар ҳам борки, улар кишиларимизнинг ҳалол меҳнати билан юзага келган ва ҳаммамиз учун азиз бўлган нарсани—нонни қорамол, паррандаларга раво кўришдан ҳам тоймаётирлар. Бу нонкўрлар ким экан, дейсизми? Мана эшитинг!

Чирчиқ шаҳар Комсомол кўчасидаги 26-уйда П. А. Селютин деган шахс яшайди. У давлатдан 57 сўм пенсия ҳам олади. Оиласида бор-йўғи 3 киши. Хўш, бу нонкўр нима иш қиляпти? Аҳоли насибасини юлиб олиб, кўплаб миқдордаги нонни чўчқаларга бермоқда. Бу шахснинг уйи текшириб кўрилганда бир эмас, икки эмас, бутун бир чўчқачилик фермаси — 5 та она чўчқа ва 10 та бола чўчқа борлиги маълум бўлди. П. А. Селютин 1947 йилдан буён ўз уйида чўчқа сақлаб, уларни арзон баҳодаги нонлар ҳисобига семиртириб, кейин сўйиб гўштини қиммат баҳода сотиб келган.

Худди шунингдек, Жамилов деган шахс яшаётган Бинокор кўчасидаги 42-уйда ҳам 42 чўчқа боласи, 35 та товуқ, 12 та ўрдак, 3 та ғоз нон ҳисобига боқилаётганлиги маълум бўлди. Бу васвасани қарангки, ваҳимага тушиб ўз чўчқа ва паррандалари оч қолишидан чўчиган бўлса керак, уларга едириш учун ҳатто 40 килограмм сухарийни ғамлаб ҳам қўйибди.

Бинокор кўчасининг 44-уйида яшовчи Бойер исмли шахс нон ҳисобига 2 чўчқа, 15 та товуқни боқиб, кўп йилдан буён шахсий бойлик орттириб келган. У иккита бочкани ўз нафси учун эмас, балки шу паррандалар ғамини еб 150 килограмм буғдойга тўлдириб қўйганлиги аниқланди. Межканалний кўчасининг 59-уйида истиқомат қилувчи М. А. Волосатова 1950 йилдан буён ҳеч қаерда ишламай, уйидаги 3 та она чўчқа, 1 та сигир, 1 та бузоқ ва 40 та товуқ ҳисобига кун кўрмоқда. Хўш, у қорамол ва паррандаларни нима бериб боқмоқда. Албатта сиз ва бизнинг ризқимиз, азамат деҳқонларимизнинг пешона тери билан етиштирилган нон ва донларни исроф қилмоқда, улардан мол озуқаси сифатида фойдаланмоқда.

Албатта бу молпараст нонкўрлар Чирчиқ шаҳар партия-давлат контроль комитети қарори билан қаттиқ жазоланди. Лекин бу текинхўрлар халқнинг дони ва нони ҳисобига мол ва паррандалар боқиб, халқ манфаатига катта зарар келтирди.

Лекин орамизда оғзи бўш ўзини тутабилмайдиган калтабинлар ҳам борки, булар ўзларича «нон етишмай қолармиш», «кундан-кунга нон камайтириларммиш» деган вас-васага тушиб кўплаб нон сотиб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Бундай ваҳимачи «кароматчилар»нинг танобини тортиб қўйиш керак. Партия ва ҳукумат аҳолини нон ва дон маҳсулотлари билан мўл-кўл таъминлаш учун бутун чораларни кўрди ва кўрмоқда. Лекин партия ва ҳукумат бизга ана шу дон ва нондан тежаб-тергаб фойдаланинг деб мурожаат қилмоқда.

Магазинларда ундан тайёрланган маҳсулотлар ҳозир ҳам илгариги миқдорда сотилмоқда. Лекин айрим кўзи оч кишилар баъзи эгри қўл савдо ходимлари билан тил бириктириб, нон ва дон маҳсулотларини қиммат баҳода сотиб олмоқдалар.

Илгари судланган, ҳозир эса Қибрай сельпосида тайёрловчи бўлиб ишлаётган Абдукарим Мирасилов Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ленинград» колхози аъзоларидан 1700 килограмм буғдойни 18 тийиндан сотиб олиб, бозорга келтириб 25 тийиндан пуллаётганда қўлга тушди. Колхозчилар нонини туя қилмоқчи бўлган бу юлғич яқинда ўз қилмишига яраша одил халқ суди олдида жавоб беради.

Ёки бошқа бир мисолни олайлик. Чирчиқдаги иккинчи магазинга 20 қоп вермишел келтирилган эди. Магазин мудирининг ўринбосари эгриқўл Боймирзаева нари-дан-бери 5—10 кишига сотган бўлди-да сўнг «вермишел тамом бўлди» деб кўзини лўқ қилиб тураверди. Лекин шу вақт партия-давлат контроли комитетининг инспектори томонидан магазин текшириб кўрилганда, Боймирзаева 5 қоп вермишелни прилавка остига беркитиб қўйганлиги аниқланди. Хўш бу аёл шунча вермишелни нима қилмоқчи эди? Бундан мақсад ўзи каби 5—6 яламурни топиб, ортиқча баҳода сотиш эди.

Орамизга суқилиб кириб олган бундай текинхўр ва нонтепкиларни, ҳаромтомоқларни ўз вақтида фош қилиб, уларнинг қилмишига яраша жазолаш албатта бир-икки кишининг иши эмас. Барча жамоатчилик бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилсагина уларни орамиздан ситиб чиқарамиз ва исрофгарчиликка чек қўямиз.

Тўғри, инсон учун етиштирилган энг азиз ноз неъматлар улуғи — нон маҳсулотларини хорзор қилувчиларга қарши курашиш бўйича шаҳар партия-давлат контроли комитети актив иш олиб бормоқда.

Ҳозир шаҳардаги 209 та савдо точкалари ва умумий овқатланиш тармоқларида нон ва дон маҳсулотлари билан савдо қилиш точкаларини назорат этиб турувчи 43 та доимий постлар тузилди. Бу постларга 140 га яқин жамоатчи назоратчилар жалб этилди. Яқинда ана шу жамоатчи назоратчилар шаҳар «Комсомол прожектори» аъзолари билан ҳамкорликда 119 та савдо точкаси, умумий овқатланиш корхоналари ва бозорларни текшириб нонни сотишда белгиланган тартиб-қоидалар қўпол равишда бузилаётганлигини аниқлади.

Аҳвол шундай экан келинг, бир ушоқ нонни ҳам исроф бўлмаслиги учун курашайлик. Токи орамизда Селютин, Жамилов, Волосатова, Бойер каби нонкўрлар, Боймирзаева каби чайқовчи текинхўрлар бўлмасин.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

МАЛАКА ОШИРИШ УНИВЕРСИТЕТИ

Врачлар малакасини ошириш Тошкент институтига Ўзбекистоннинг кўпгина шаҳар ва қишлоқлари ҳамда бошқа қардош республикалардан ҳар йили қарийб бир ярим минг медицина ходими келади.

Профессор Р. А. Абдуллаев бошчилик қилаётган терапия кафедрасининг олимлари яқинда бир қимматли ташаббус кўрсатдилар. Улар Тошкент тўқимачилик комбинатининг медицина-санитария қисми ҳузурида жамоатчилик асосларида врачлар малакасини ошириш университети очдилар. Бу ерда олимлар диагноз қўйиш, ички касалликларни даволаш ва профилактика қилиш соҳасидаги энг янги методлар билан тингловчиларни таништирадилар.

Малака ошириш курсининг ўқув программаси икки йилга мўлжалланган. (ЎзТАГ).

Редактор А. ИСМОИЛОВ

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ ГУЖЕРАТ ШТАТИДА

АҲМАДОБОД, 13 ноябрь. ТАСС мухбири В. НИКИТИН хабар беради:

Кеча совет космонавтлари Валентина Николаева-Терешкова, Андриян Николаев ва Валерий Биковский Гужерат штатининг пойтахти Аҳмадобод шаҳрига келишди. Шаҳарнинг ўн минглаб аҳолиси кўчаларга чиқди ва автомашиналар бораётган йўлларнинг ҳаммасида шонли космонавтларни хурсанд бўлиб табриклаб турди.

Гужерат штатининг бош министри Балвантрай Мехта совет космонавтларини қабул қилди ва уларни қизғин табриклади. Штатнинг ички ишлар министри Хитендра Десайи совет меҳмонлари шарафига зиёфат берди. Зиёфатда штат ҳукуматининг аъзолари, олимлар, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Маҳаллий матбуот совет космонавтларининг визитига катта эътибор бермоқда. Етакчи газеталар совет қаҳрамонларининг учишлари тўғрисидаги, космик фазони забт этишда совет фанининг муваффақиятлари тўғрисидаги мақолаларга бутун-бутун саҳифаларини бағишладилар. Газеталарнинг саҳифалари совет космонавтларининг жуда кўп фотосуратлари билан тўлиб чиқмоқда.

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИДА

НЬЮ-ЙОРК, 13 ноябрь. (ТАСС). БМТ Бош Ассамблеясининг иқтисодий ва молия масалалари бўйича комитети Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг капитал ривожланиш фондини таъсис этиш ҳақидаги резолюцияни 85 овоз билан қабул қилди. Фақат ўн делегация (АҚШ, Англия, Франция, Австралия, Бельгия ва Ғарбдаги бошқа мамлакатлар) бу қарорни қўллаб-қувватламади. Резолюцияда ривожланаётган мамлакатларнинг иқтисодий ўсишига ёрдамлашиш учун мўлжалланган фонд вужудга келтириш юзасидан тайёргарлик ишларини олиб бориш кўзда тутилади.

ИНДОНЕЗИЯ ҲУКУМАТИ ҚАЙТА ТУЗИЛДИ

ЖАКАРТА, 13 ноябрь. (ТАСС). Индонезия Министрлар кабинетининг қайта тузилганлиги бу ерда эълон қилинди. Бош министр ҳисобланган президент Сукарно уч кишини: Субандрио, Леймен ва Солиҳни ўринбосар қилиб тайинлади. Субандрио ташқи ишлар министри бўлиб қола беради.

АНГЛИЯДА НОН НАРХИ ОШИРИЛАДИ

ЛОНДОН, 13 ноябрь. (ТАСС). Бу йилги қиш миллионларча инглизларни озиқ-овқат маҳсулотлари нархининг янада оширилиши хавфи остида қолдирмоқда. Кеча «Ассошиэйтед Бритиш фудс» деган жуда катта концерн президенти яқин орада нон нархи албатта оширилади, деб огоҳлантирди. У, кўпгина мамлакатларда ҳосил битмаганлиги оқибатида жаҳон бозорларида доннинг етишмаётганлигини бунга сабаб қилиб кўрсатди.

ИРОҚДАГИ ВОҚЕАЛАР

БАЙРУТ, 13 ноябрь. (ТАСС). Бугун эрталаб Бағдод радиоси Ироқ генерал-губернаторининг дарҳол комендантлик соати жорий қилиш тўғрисидаги ахборотини эшиттирди. Ахборотда бу тадбир «давлат манфаатлари тақозоси билан кўрилди ва ахборот эълон қилинган пайтдан бошлаб кучга киради», деб таъкидланади.

Шу ахборотни бергандан кейин радио ўз эшиттиришларини даб-дурустдан тўхтатиб қўйди.

НЬЮ-ЙОРК, 13 ноябрь. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлигининг мухбири Вашингтондан хабар беради: Давлат департаменти Ироқ ҳарбий ҳаво кучларига қарашли реактив самолётлар бугун эрталаб президент саройига ҳужум қилганлиги тўғрисида Американинг Бағдоддаги элчихонасидан ахборот олди. Бу ҳужум Бағдод радиоси комендантлик соати жорий қилиш тўғрисидаги буйруқни эшиттиргандан сўнг бир неча минут ўтгач бошланди.

НЬЮ-ЙОРК, 13 ноябрь. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги мухбирининг Бағдоддан хабар беришича, Бағдод радиосининг бугун эрталаб бу ерда қабул қилинган эшиттиришлари Ироқда қўзғолон кўтарилиши ёки гражданлар уруши бошланиб кетиши мумкинлигидан далолат бериб турар эди. Ироқ бош министри генерал Бакир радио орқали халққа даъват этиб, ҳукмрон баас партияси «хавф-хатарда қолди», деб таъкидлади.

ХАЛҚ ПОЛЬШАСИДА

Шу кунларда Польша Халқ Республикасида совет китоби кунлари ўтказилмоқда. Бу ердаги корхоналар, маданият уйлари ва мактабларда китоб кўргазмалари ташкил қилинган.

Суратда: Варшаваликлар Совет Иттифоқида нашр қилинган илмий китобларни катта қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

ЦАФ-ТАСС фотоси.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ ПАЛАТАСИНИНГ МАЖЛИСИДА

БЕРЛИН, 13 ноябрь. (ТАСС). Халқ палатасининг бу ерда очилган мажлисида палата президиумига сайлов ўтказилди. Президиум раислигига яна профессор Иоганнес Дикман сайланди.

Шундан сўнг Германия Демократик Республикасининг Давлат кенгашини сайлаш маросими бўлди. Давлат кенгашининг раиси қилиб яна Вальтер Ульбрихт бир овоздан сайланди.

МАРОКАШНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

РАБОТ, 13 ноябрь. (ТАСС). Король Ҳасан II илгариги кабинетда юстиция министри лавозимини эгаллаб келган Аҳмад Бахнинийни Марокаш янги ҳукуматининг бош министри қилиб тайинлади. Бу ҳукуматнинг составига 14 министр ва 4 стат-секретарь кирди. Шуларнинг кўпчилиги ҳукумат таъсиридаги «конституцион тартибларни ҳимоя қилиш фронти» партиясининг аъзоларидир. Илгари қишлоқ хўжалик министри ва король маҳкамасининг бошлиғи вазифасида ишлаб келган Аҳмад Реда Гедира янги ҳукуматда ташқи ишлар министри лавозимини олди. Генерал Маҳжубий Аҳардан мудофаа министри бўлиб қола беради.

СУРИЯНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

ЛОНДОН, 13 ноябрь. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Дамашқдан хабар беришича, у ерда генерал Амин Ҳофиз Сурия Араб Республикасининг янги ҳукуматини тузганлиги расмий равишда эълон қилинган.

ИБН СИНО МЕТОДИГА ТАЯНИБ

Буйрак тошлари касаллигини даволаш масаласи медик олимларни кўпдан бери қизиқтириб келади.

Қизил Армия номидаги Кубан медицина институти фармакология кафедраси олимлари ҳам мазкур проблема юзасидан озми-кўпми иш қилдилар. Шуниси муҳимки, улар илмий-тадқиқот ишларини бевосита буюк олим Абу Али ибн Сино асарларига таянган ҳолда олиб боришяпти.

Ўзингизга маълумки, Абу Али ибн Синонинг «Тиб қонунлари» китобида буйрак тошлари касаллигини даволашда доривор ўсимликлардан фойдаланиш айниқса ижобий натижа беражаги айтилган. Шу сабабли кубанлик медик олимлар бу кўрсатмани ўз ишлари учун асос қилиб олдилар.

Кафедра илмий ходимлари Абу Али ибн Сино тавсия этган доривор ўсимликлар номларининг алоҳида рўйхатини тузиб чиқдилар.

С. ОДИЛОВА.

210 МАТЧДА 480 ГОЛ

ФУТБОЛ

Иккинчи эшелонда мусобақалашаётган командалар мавсум учрашувларини тугатдилар. Жадвалдаги бўш катаклар тўлдирилди. 15 команда 7 ой мобайнида 210 матч ўтказиб, бир-бирларининг дарвозаларга 480 та гол киритдилар. Хўш иттифоқчи республикалар иккинчи зона «Б» классида куч синашган республикамизнинг турт-командаси —Фарғонанинг «Нефтяник», Самарқанднинг «Спартак» ва областимизнинг «Политотдел» ҳамда «Химик» командалари мавсумни муваффақиятли якунладиларми? Улар қўлга киритган натижалардан футбол шинавандалари мамнунми?

Самарқанд ва Фарғона футболчилари турнир жадвалида сўнгги ўринларда қолиб, ишқибозларни ранжитган бўлсалар, Тошкент областининг «Политотдел» ва Чирчиқнинг «Химик» командаси ўз мухлисларини хурсанд қилдилар.

Маълумки «Политотдел» ўтган йили умумий 10-ўринни, «Химик» эса сўнгги ўринлардан бирини эгаллаган эди. Ҳар иккала команда мавсумга тайёргарликни жуда эрта бошлаб юбордилар. Команда составини ёш футболчилар ҳисобига тўлдирдилар.

Химиклар командаси бу йил бир йўла 7 поғона юқорига кўтарилди. Ўтган йили зонада кучсиз командалардан бири ҳисобланган «Химик» бу йил кучли командалар билан бемалол беллашди, айримларини эса мағлубиятга учратди ҳам.

Қуйида биз футбол шинавандаларига СССР биринчилиги учун иттифоқчи республикалар иккинчи зона «Б» классида қатнашган командаларнинг якунловчи жадвалини ҳавола қиламиз.

«Локомотив» Тбилиси	18	4	6	40
«Строитель» Ашхобод	16	5	7	37
«Широқ» Ленинакан	13	10	5	36
«Политотдел» Тошкент области	12	8	8	32
«Колхида» Поти	8	15	5	31
«Металлург» Чимкент	13	5	10	31
«Химик» Чирчиқ	10	10	8	30
«Энергетик» Душанбе	11	6	11	28
«Химик» Сумгаит	9	9	10	27
«Помир» Ленинобод	6	13	9	25
«Металлист» Жамбул	8	8	12	24
«Спартак» Самарқанд	7	9	12	23
«Восток» Усть-Каменогорск	6	9	13	21
«АДК» Олмаота	4	11	13	19
«Нефтяник» Фарғона	5	6	17	16

Эслатма: биринчи устун командаларни, иккинчиси ютуқ, учинчиси дуранг, тўртинчиси мағлубият, бешинчиси очколар сонини билдиради.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

ҲУЖУМ ВА ҒАЛАБА

Кеча «Пахтакор» стадионида бўлган навбатдаги ўйин мавсумда энг қизғин ва чиройли учрашувлардан бири бўлди дейиш мумкин. Пахтакорчилар Куйбишевнинг «Крилья-Советов» командаси билан учрашдилар. Бу ўйин майдон эгалари учун унчалик муҳим бўлмаса ҳам лекин меҳмонларга ғалаба қозониш, уларнинг мусобақа жадвалидаги ўринларини бирмунча яхшилаш имкониятини берар эди.

Икки ўртадаги кураш дастлабки минутлардаёқ шиддатли тус олди. Пахтакорчиларнинг ҳимоячилари, айниқса дарвоза қўриқчилари ҳеч қачон бунчалик маҳорат билан ўйнамаган эдилар. Орадан 20 минут ўтар-ўтмас меҳмонлар дарвозасига уч марта тўп киритилди. Дастлаб Стадник, сўнгра Красницкий ва Абдураимов томошабинни мамнун қилдилар.

Ўйиннинг иккинчи бўлими яна ҳам қаттиқ «жанг»лар билан ўтди. Меҳмонлар ғалаба қозониш учун бутун кучларини сарф қилдилар. Деярлик ярим соат мобайнида улар пахтакорчилар дарвозасини ҳамма томондан «ўққа» тутдилар. Бир минут ҳам тиним бўлмади. Улар ҳужум қилдилар-у, лекин пахтакорчилар ғалаба қозондилар. Бу гал яна Красницкий ва Абдураимов биттадан тўп киритдилар. Меҳмонлар ҳар қанча уринсалар ҳам иккитадан ортиқ тўп киритаолмадилар. Қизғин спорт кураши, шиддат билан ўтган бу ўйин «Пахтакор» командаси фойдасига 5:2 ҳисоби билан тугади.

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

15 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Юлдузча** телевизион журнали, 18.45 —**Пахта далаларидан дараклар ва Телевизион янгиликлар**, 19.05 — **Олимлар давраси** (Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 20 йиллиги муносабати билан). 19.35 — **Моҳир сут соғувчилар** (чорвадорлар учун). 19.55 — **Кочубей** номли бадиий фильм.

21.35 — **Эртанги кун программаси.**

Рус тилида: 21.40 — **Пахта далаларидан дараклар ва Телевизион янгиликлар.** 22.00 — **А. Бородин** (туғилган кунининг 130 йиллиги муносабати билан).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/XI да **Оққуш кўли,** 16/XI да **Русалка.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/XI да **Шубҳа.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/XI да **Кимга тўй, кимга аза,** 16/XI да **Жон қизлар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— Бугун ва ҳар куни **Дун Цин-фу** раҳбарлигида **оригинал аттракцион.** Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Козара (1 ва 2-серия) — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 5 гача).

Карусель — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «ИСКРА» (кеч соат 5 дан).

Ньютон кўчаси, 1-уй — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

„Тошкент ҳақиқати“га 1964 йил учун обуна БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

ОБУНА БАҲОСИ:

1 ойга 44 тийин. 3 ойга 1 сўм 32 тийин. 6 ойга 2 сўм 64 тийин. 12 ойга 5 сўм 28 тийин.

ЭСЛАТМА: обуна бўлаётганингизда саноат ва қишлоқ хўжалиги бўйича алмашинадиган саҳифаларнинг қайси бирига ёзилишингизни кўрсатинг.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 2-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари— 26232. Масъул секретарь — 34808. Секретариат — 31936. Идеология бўлими—25885. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими—33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими—33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 33786. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 14855. Индекс 64695. Нашр. № 1722.